

1440 *magnipotens cæteris urbibus fidei præbuit exemplum*, futura victoria omen in auream Divi Marci ædem, ubi hodie quoque visitur, publico nomine intulit. Nec Contarenus interim & Brunorius in tanta occasione cessarunt; sed subito ex Turbulis terra & aquis Ripam adorti, oppidum pertinacius defensum vi capiunt, captumque hostiliter diripiunt. Sævitur aliquanto acerbius in oppidanos, atque in omnem pene injuriam itum, quia plus quam hostes crediti sunt habuisse Venetum nomen invisum: abducti pueri ex parentum complexibus, constupratae virgines, matronæ cum ipsis viris miserabiliter vexatae. Nec ita multo post Gardam quoque Venetus recepit, quam, ut antea Ripam, direptam, a quibusdam proditum est memoria: alii nulla majore clade affectam dicunt. Post Gardam Bardolinum, Lagisium, & alia multa loca lacui adjacentia recepta: quæ non ultro imperium recipere, diripienda sunt militibus data, a reliquis omnino temperatum. Dum hæc Contareni auspiciis in Benaci ora geruntur, jam Sforcia ad Minervium castra admoverat: ubi, audita (ut Papius ait) Borsii Æstensis ad hostes defectione, ac multa hostium millia in Brixienſi esse, & Gonzagam hostem acerrimum cum ingentibus copiis ad Marmirolum venisse, ut a fronte a lateribus suos infestarent, anceps aliquandiu substitit, deberetne Mincium transmittere. Quod quum fecisset, apparebat omnino per summum certamen Brixiam sibi eundum: sed cura imprimis alendi exercitus (nam ad viginti hominum millia in Venetis castris erant) illius animum incesſerat. Ne quid igitur temere fecisse videretur, rem ad legatum & reliquos ductores detulit: eosque identidem monuisse dicitur, ut secum diligenter reputarent, quantum facinus adorirentur, quando, flumine superato, per tot hostium millia Brixiam perveniendum esset: ne, quod nollet, si quid adversi accideret, dicerent postea, *Non putavimus*. Erat tunc Pascalis Maripetrus in castris legatus. Is, *Nec meum est*, inquit, *Sforcia, nec cuiusquam eorum, qui, te duce, Veneta sequuntur signa, ulla tibi belli leges præscribere: sed te, qui Imperator es, qui*

Oppida lacui adjecta recipit.

Veneta copia, Mincio trajecto, omnia Brixienſis agri loca recipiunt.